

Nie żyje Ludwik Krzysztof Zaleski-Zamenhof

...ciąg dalszy ze strony 1.

Zwykle jego wizyty miały związek z esperantem ale chętnie spotykał się z mieszkańcami miasta, rozmawiał z prezydentem i władzami białostockich uczelni.

Bez okazji i przy okazji organizowanych tu imprez, konferencji i spotkań esperanckich. Pierwszym takim powodem była wizyta dużej grupy esperantystów-uczestników 72. Światowego Kongresu Esperanta w Warszawie. Wtedy padła ważna deklaracja – budujemy Światowe Centrum Esperanta w Białymstoku. Akt erekcyjny podpisano pod pomnikiem Zamenhofa 29 lipca 1987 r. Zaraz potem powstała Fundacja im. Ludwika Zamenhofa. Ludwik Krzysztof Zaleski Zamenhof od samego początku powstania Fundacji uczestniczył w jej pracach. Był aktywnym członkiem zespołu, który pracował nad kolejnymi koncepcjami stworzenia w Białymstoku Centrum Esperanta, a niejako po drodze miały miejsce jego różne aktywności.

Medal Tolerancji

– Pomysł tego odznaczenia narodził się podczas tworzenia książki „Ulica Zamenhofa” opowiada Roman Dobrzyński – Pisałem ją w formie wywiadu-rzeki z dr. Ludwikiem Zaleskim-Zamenhofem, wnukiem twórcy esperanta a zarazem sławnym inżynierem budowlanym zwłaszcza w zakresie wielkich obiektów morskich. Omawiając przebieg pierwszego światowego zjazdu esperantystów w 1905 r. w Boulogne-sur-Mer zastanawialiśmy się nad przykrością, jaka spotkała Ludwika Zamenhofa, kiedy to francuscy organizatorzy zabronili mu wypowiedzenia

podczas inauguracji kongresu następujących słów: „Kristanoj, hebreaoj kaj mahometanoj ni cxiuj de Dio estas filoj”. Dr Zaleski-Zamenhof, uwrażliwiony na kwestie nietolerancji m.in. jako ofiara getta, z sympatią śledził działania Jana Pawła II w duchu idei tolerancji, rozumianej ogólnie jako poszanowanie inności, w tym różnic religijnych. W tymże duchu papież wygłaszał w kilkudziesięciu językach, również po esperancku, swoje błogosławieństwa urbi et orbi. Uświadomiliśmy sobie, jak bliski myśłom papieża jest cytowany wyżej werset Zamenhofa i jak mocno łączy się z ideą Fundacji. Wówczas doszliśmy do pomysłu medalu, na którym byłoby wyryte powyższe słowa Zamenhofa, i który byłby wydany przez Fundację jego imienia. Pierwszy Medal Tolerancji został wręczony papieżowi Janowi Pawłowi II w Drohicynie w 1999 r. podczas jego wizyty w Polsce.

Honorowy Obywatel Białegostoku

W 2007 roku Ludwik Krzysztof Zaleski Zamenhof otrzymał tytuł Honorowego Obywatela Białegostoku. Radni w podjętej uchwale napisali w uzasadnieniu przyznania tytułu: – „Pana dziadek i pan wyrobiliście dla Białegostoku na całym świecie bardzo dobrą markę. Białostok jest kojarzony z esperanto, jest kojarzony z nazwiskiem Zamenhof. Ta idea to przede wszystkim wzajemne braterstwo, poznanie się ludzi i nadzieja na lepsze jutro” – podkreślił w swoim wystąpieniu prezydent miasta Tadeusz Truskolaski.

Wnuk twórcy esperanta spotykał się z esperantystami, spotykał się z uczniami bia-

lostockich szkół. Bywał w Klubie Esperantystów przy ul. Pięknej, zdarzało się, że spotykaliśmy się przy stole w jednej z białostockich restauracji albo gdzieś w świecie podczas światowego kongresu esperanta. Zawsze znajdował czas aby spotkać się z białostocką delegacją, porozmawiać nie tylko o esperancie ale i zwykłych, codziennych sprawach. To on właśnie w 2009 roku otwierał Centrum Zamenhofa przy ul. Warszawskiej. Będzie nam Jego brakowało. (S. Dobrowolski)

W uroczystościach pogrzebowych, które odbyły się w Paryżu 17 października 2019 r. wzięła udział delegacja z Białegostoku, na czele z zastępcą prezydenta Przemysławem Tuchlińskim.

– W imieniu samorządu miejskiego i całej społeczności Białegostoku pragnę wyrazić ogromny żal związany z odejściem pana Ludwika Krzysztofa Zaleskiego-Zamenhofa, znakomitego naukowca, inżyniera-konstruktor, jak również niestrudzonego krzewiciela idei międzynarodowego języka, którego zasług dla esperanto nie sposób przecenić – powiedział w trakcie uroczystości pogrzebowych Przemysław Tuchliński, zastępca prezydenta – W tym jakże smutnym dniu musimy pamiętać, że każdy odchodząc pozostawia po sobie spadek w naszych sercach i pamięci. Jestem przekonany, że dziedzictwo Zamenhofa pozostanie z nami, a jego praca i osiągnięcia doczekają się kontynuacji. Z pewnością będzie to najpiękniejsza forma hołdu.

Wiadomości z Chabarowska

Będzie klub!

Po ponad 80 latach przerwy, dwóch esperantystów z Chabarowska, Eugenio Bojchin i Wiktor Lagutin reaktywowali w mieście Klub Esperantystów. Powstał on w roku 1902 dzięki Fjodorowi Postnikowowi, pionierowi ruchu esperanckiego w tej części Rosji. Potem przyszły lata niesprzyjające esperantu, zawieszono działalność. Represje, jakie dotknęły w roku 1930 esperantystów nie pozwoliły na działalność Klubu. Na początku października br. odbyło się w Chabarowsku spotkanie osób zainteresowanych esperantem, głównie studentów. Uczestnicy spotkania przy herbatce rozmawiali o esperancie i

snuli plany na najbliższe miesiące. Jeden z esperantystów przyniósł ciekawy eksponat ze swej domowej kolekcji - podręcznik do nauki esperanta wydany w języku rosyjskim w 1893 roku. Esperantyści z Cha-

barowska zastanawiają się nad nazwą klubu i czekają na propozycje, które można wysłać pod adres: vinti92@hotmail.com

(Tekst i foto: V. Lagutin)

Tra la Mondo, kwartalnik. Redakcja: 15-282 Białostok, ul. Piękna 3. Redaktor naczelny: Stanisław Dobrowolski, tel. 606 74 20 33, email: fondumo@gmail.com. Redaguje zespół. Współpraca: Marek Dąbrowski, Paweł Dzienis, Małgorzata Komarnicka, Wiktor Lagutin, Katarzyna Lewończuk, Marek Łapiński, Anna Mocarcka, Mariola Pytel, Przemysław Wierzbowski. Foto: S. Dobrowolski, pixibay, archiwum. Wydawnictwo: Fundacja im. Ludwika Zamenhofa, ul. Piękna 3, 15-282 Białostok, fondumo@gmail.com. Nie odpowiadamy za treść reklam i ogłoszeń. Zastrzegamy sobie prawo do skrótów przesłanych materiałów.